

Teatrini in italiano - az Olasz Fesztivál színelőadásai

Mancica nella mafia, Il bosco quadrotondo, Dante e Boccaccio, Scambius scolasticus, La tragedia dell'omino, Storia cavalleresca, Casanova – és még sorolhatnám az olasz nyelven elhangzó mini-szindarabok címeit, amiket a budapesti József Attila Gimnázium, majd a Xántus János Középiskola különböző évfolyamainak olaszos tanulóival sikeresen vittünk színre. Vajon mi a titka annak, hogy a diákjaink általában olyan ügyesen és örömmel szerepeltek, és szerepelnek ma is ebben a versenyszámban?

Az egyik titok, hogy kevés olyan hatékony és egyben szórakoztató nyelvtanulási módszer létezik, mint az idegen nyelvű jelenetek, kisebb szindarabok betanulása, majd előadása. Erre a diákokat is könnyen lehet mozgósítani, hiszen a próbák során szinte észrevétlenül, sok-sok nevetéssel sikerül elsajátítaniuk egy összefüggő szöveget, amit azután bármikor elő is tudnak adni.

Olvasópróba a József Attila Gimnáziumban, 1987-ben

A másik „titok” a közös fellépés izgalma, no meg a híres versenyszellem. Hiába a békés, baráti közeg, a gyerekek árgus szemmel lesik egymás produkcióit, és csak ritkán ismerik el, hogy a vetélytárs csapat színészi teljesítményben felkészültebb volt, jobban, szebben beszélt olaszul, kimunkáltabbak, igényesebbek voltak a darab díszletei, profibban voltak összeválogatva a zenék stb.

Alapvetően e szempontok szerint dönti el azután a „mindenható” zsűri, hogy melyik csapat örülhet a Festival végén, nem is annyira a díjként kapott tortának, vagy egy szép videomagnónak, hanem a győzelem dicsőségének és az őket felkészítő tanár elismerő szavainak (netán a jutalomba kapott szaktanári dicséretnek, vagy ötösnek). Persze a zsűri sohasem lehet teljesen igazságos, és főként nem lehet az a vesztesek szemében.

Az 1985-ös nagykénti fesztiválon díjazott csapat az alkalomra készült öltözetben

A legnehezebb dolog talán a színpadra vitt darab kiválasztása, mert ha túl hosszú, az a baj, ha meg túl rövid és egyszerű, akkor meg az, és persze mindig kötnek bennünket a versenykiírás szabályai is. Erre a műfajra kevés eredeti, olasz nyelvű színdarab íródott, ezért gyakran a tanárok és a gyerekek saját produkciókat visznek színre: kis történeteket találnak ki, novellákat dolgoznak át. Itt nyilvánulhat meg igazán a diákság fantáziája, ötletei, de ide kell a tanár megfontolt mérlegelése is a siker érdekében. A legszerencsésebb előadásoknak az ismert, olasz (és magyar) művek átdolgozása, a híres mesék színre vitele, az ismert itáliai művészek történetei és kalandjai, történelmi események legendái bizonyultak, mert így – a szakmai közönségen kívül – az olasz kultúrában már némiképp járatos diákság is élvezni tudta az előadás minden percét, még akkor is, ha nem minden szót értett a darabból.

A pécsi fesztivál Madách feldolgozásának egy jellegzetes pillanata

Persze sok olyan „titok” is van, amit inkább a véletlen alakít és nem a tudatos munka. Egy-egy csoporton belül a diákok összetétele, érdeklődése, aktivitása és lelkesedése nagyon

A szegedi fesztivál Csipkerózsika átíratának egy jelenete

különböző lehet. Ugyanaz a csoport is másként fogadhatja a jó ötletet elsős korában, mint a végzős esztendőben. Sokat számíthat akár egyetlen tanuló lelkes hozzáállása és szervezőkészsége. Nem ritkán a csoport egy-két tagjának színészi rátermettségére is lehet építeni, hisz sokszor ezen múlhat egy darab sikere. Ha van a csoportban egy-két ügyesen rajzoló, varró diák, akkor a díszletekkel, jelmezekkel múlhatjuk felül a többieket. És persze ott kell legyen a tanár meggyőző ereje is!

Egy szó, mint száz, a fesztiválokra olasz nyelvű színdarabot alkotni szép és nemes feladat, bár a lehetséges siker mellett számos buktatója is van: és ha a várva várt siker elmarad, mert például jobb csapatok is voltak, mert a lámpalázat a szereplők nem tudták legyőzni, mert semmi nem úgy alakult, ahogy kellett volna, akkor sem szabad elkeseredni és a következő években tovább kell vinni ezt a szép hagyományt. Kár, hogy az utóbbi évek feszített iskolai ritmusa miatt egyre nehezebb rávenni a diákságot a próbákra, a tanításon kívüli munkára, arra tehát, hogy megízleljék a „teatrini in italiano” versenyszám semmihez nem hasonlítható élményét.

Fábián György